

رام - بیست و دوم آذر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- (۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- (۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- (۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و دوم آذر

کهنترین گزارش تاریخی که از این روز در دست داریم، در ضمن یکی از مهمترین رخدادهای جهان باستان و ایران زمین هم هست و به پیروزی داریوش بر نیدیتوبعل مربوط می‌شود. در این روز سپاهیان داریوش بزرگ در منطقه‌ی زازان بر سپاه هوادار غاصب بابلی پیروز شدند و تار و مارشان کردند.

در دوران معاصرمان بیست و دوم آذر ماه با رخدادی مهم در جریان جنبش مشروطه پیوند خورده است. در این روز به سال ۱۲۸۴ بود که آیت‌الله طباطبایی و آیت‌الله بهبهانی به همراه دو هزار تن از مردم به شاه‌عبدالعظیم رفتند و آنجا بست نشستند (تصویر بالا) و بازار تهران هم در هواداری از ایشان به مدت یک ماه تعطیل شد. در نتیجه مظفرالدین شاه با تشویق اطرافیان آزادیخواهش فرمان مشروطه را امضا کرد. اما مخالفان مشروطه در اطراف محمدعلی شاه که بلافاصله پس از گشایش مجلس به سلطنت رسیده بود جمع شدند، و دسیسه‌چینی‌های خود را آغاز کردند. دو سال بعد، روز شنبه ۲۲ آذر سال ۱۲۸۶ (۸ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ق) سه دسته از مردان مسلح مدرسه‌ی سپهسالار و مجلس را که پایگاه مشروطه‌خواهان در آن قرار داشت محاصره کردند. رهبران این گروه امیر بهادر و صنیع حضرت و مقتدر نظام بودند و از سه آخوند مخالف مشروطه

یعنی شیخ فضل‌الله نوری و ملا محمد آملی و سید علی طباطبایی یزدی فرمان می‌بردند. کودتای محمدعلی شاهی در تهران به پیروزی رسید اما با واکنش تند و قاطع آزادیخواهان در شهرهای دیگر روبرو شد. قدرتهای بیگانه نیز که چندان از سرکوب مشروطه ناخوشنود نبودند، با این جریان نیرومندتر مشروطه‌خواه همراهی نشان دادند و درست یک سال بعد روز یکشنبه بیست و دوم آذر سال ۱۲۸۷ (۱۹ ذی‌قعدة ۱۳۲۶ق) سفرای روس و انگلیس به محمدعلی شاه اعتراض کردند و به طور رسمی درخواست بازگشایی مجلس را مطرح کردند، و این کمی پیش از آن بود که قوای آزادیخواه تهران را فتح کنند.

در چنین روزی به سال ۱۲۹۷ به پیشنهاد فیروز میرزا نصرت‌الدوله وزیر عدلیه، هیئت وزیران تأسیس و تشکیل مدرسه عالی حقوق را تصویب کرد (تصویر زیر) که قرار بود کارمندان دستگاه دادگستری نوپا را تعلیم دهد و رئیس‌اش علی اکبر دهخدا بود. به دستور وزیر عدلیه آدولف پرنی مستشار فرانسوی عدلیه که عضو هیئت اعزامی ایران به کنگره صلح پاریس هم بود، مأموریت یافت شش استاد فرانسوی را برای تدریس رشته‌های مختلف حقوق در این مدرسه استخدام کند. رخدادهای دیگر این روز هم آن بود که در ۱۳۱۱ نام شهر استرآباد به گرگان که اسم قدیمی این منطقه بود، تبدیل شد!

فتح صدام!

فتح نان‌کینگ

این روز در تاریخ سیاسی جهان با رخدادهایی نادر و غریب روبرو بوده است. در سال ۱۳۱۶ ژاپنی‌ها موفق شدند با ارتش عظیم دویست هزار نفره‌شان سپاهیان ژنرال تانگ شنگ‌ژی که نیمی از ایشان عده داشتند را شکست بدهند و شهر نان‌کینگ را فتح کنند. ژاپنی‌ها پس از فتح شهر به تمام زنان نان‌کینگ تجاوز کردند و چند صد هزار تن از مردم غیرنظامی را طی چند روز آینده سلاخی کردند، در ۱۳۳۹ زمانی که امپراتور حبشه هایل‌سلاسی برای دیدار از برزیل به این کشور سفر کرده بود، افسران گارد سلطنتی‌اش کودتا کردند و پسرش آسفا ووسن را به پادشاهی برگزیدند و او را از قدرت عزل کردند، در ۱۳۸۲ هم صدام حسین در نزدیکی تکریت دستگیر شد.

رخدادهای دیگر واقع شده در این روز به حوزه‌ی فرهنگ و جامعه مربوط می‌شود. در ۹۲۴ شورای ترنت با رهبری پاپ آغاز به کار کرد، در ۱۰۲۱ آبل تاسمان جهانگرد و کاشف نامدار به نیوزلند رسید، و در ۱۳۰۷ موزیک «یک آمریکایی در پاریس» اثر جرج گرشوین که از سبک جاز تأثیر پذیرفته بود، برای نخستین بار اجرا شد و موزیک جاز را مشهور ساخت. در ۱۳۵۱ هم اوژن سرنان و هریسون اشمیت از سرنشینان آپولو ۱۷ آخرین فضانوردانی بودند که بر ماه قدم نهادند.

هریسون اشمیت

شورای ترنت

اوژن سرنان

در میان وابستگان به حوزه‌ی تمدن ایرانی این روز با مرگ سه شخصیت نامدار مصادف بوده است. در ۵۸۳ ابن میمون درگذشت، و در ۱۱۳۳ سلطان محمود اول عثمانی و در ۱۳۵۰ ذبیح بهروز جان سپردند. در میان ایرانیان یونگ‌ژنگ امپراتور چین (۱۰۵۶) و ورنر فون زیمنس بنیانگذار شرکت زیمنس (۱۱۹۵) در این روز زاده شده‌اند و کیلدبرت شاه فرانکها (۵۵۸ میلادی)، فردریک دوم امپراتور روم مقدس (۶۲۹ هجری خورشیدی)، مانوئل اول شاه پرتغال (۹۰۰)، ساموئل جانسون ادیب و شاعر انگلیسی (۱۱۶۳)، و واسیلی کاندینسکی (۱۳۲۳) در این روز درگذشته‌اند.

جرج گرشوین

فردریک دوم

کیلدبرت

سلطان محمود اول